

Ordkista, del 1.

Dag 2

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
4

OPPVARMING: MAGISKE ØRER

Dette skal skje:	Ligge på gulvet og øve på å lytte. Begynne omsetting fra lyd til bokstaver i fellesskap.
Du trenger:	• Tavle/smartboard og skriveredskap
Forbered i forkant:	Finne lyder til å ha i kista. Sikre at høytaler og tlf. snakker sammen.
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

1. Elevene ligger på gulvet, med avstand mellom seg og lukkede øyne: Be elevene åpne de magiske ørene sine, og høre etter hva klarer å fange av lyder med ørene. Først: Hør spesielt godt etter hva slags lyder du hører som er fra inni dette rommet. La det bli stille en liten stund.
2. Velg ett annet sted de skal lytte fra; enten fra naborom, fra utendørs, høre etter trafikklyder/naturlyder eller lyder av andre klasser på skolen (noe annet enn dag 1).
3. Be elevene åpne øynene og sette seg rolig opp. Hva slags lyder hørte dere? Spør om noen vil beskrive en lyd de hørte. Hvordan hørtes den ut? Kan du gjenskape den/herme etter den? La et par-tre elever få beskrive og gjenskape lydene etter beste evne.
4. Be alle gjenskape en lyd de hørte med stemmen. Husk at lydene vi hørte var ganske lave. Juster volum opp-ned etter behov.
5. Velg en elev med en tydelig lyd: Spør om den eleven kan si lyden for alle. Resten av gruppa lytter. Felles spørsmål: Hvilke bokstaver kan man bruke til å fange den lyden? Klassen hjelper hverandre. Skriv ned bokstavforslagene på tavle/smartboard.
6. Gjenta punkt 5.
7. Overgang til hovedaktivitet: Nå har vi varmet opp ørene, og er klare til å gå ut for å fange nye lyder til ordkista vår!

REFLEKSJON: INTERVJU + HÅNDRYKK I SIRKEL

Dette skal skje:	Intervju hverandre to og to om to ting fra økta. Huske den andres svar. Samles i sirkel. Dele fra intervjuene. Håndtrykk sendes gjennom sirkelen.
Du trenger:	
Forbered i forkant:	
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

1. Hva er et intervju? Repeter fra dagen før. Oppfordre elevene til å «spille ut» intervju-situasjonen når de gjennomfører oppgaven.
2. I par: Den ene i paret skal intervju den andre: Stille to spørsmål fra dagen i dag, deretter bytte. Viktig å huske svarene til partneren. Forslag til spørsmål (bruk gjerne elevenes forslag): Hvilken lyd fra i dag gjorde deg mest glad? Hvilken lyd irriterer deg/plaget deg? Hvilken lyd gjorde deg mest trist? Hvorfor?
3. I ring: Alle holder hender. Be tilfeldige elever om å fortelle hva partneren svarte (velge andre enn dagen før). En voksen sender tre håndtrykk rundt i ringen. Når de har kommet tilbake avsluttes økta.

TIPS: TIL Å FÅ EN ROLIG, BEHAGELIG ATMOSFÆRE I SISTE DEL AV REFLEKSJON

Knappenåla: Når sirkelen er etablert, be alle åpne de magiske ørene og lytte sammen, og slipp en knappenål i gulvet. Når alle hører den falle (krever ro) går man over til å høre svar fra intervjuene.

Hviskende instruktør: Snakke veldig lavt, nesten hviskende i sirkelen (krever ro og fokus).

NOTATER

Ordkista, del 1.

Dag 2

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
4

HOVEDAKTIVITET: LYDFANGERE UTENDØRS

Dette skal skje:	Reise til avtalt turmål og lytte etter lyder og fange dem ned i skrivebøkene elevene har med seg.
Du trenger:	<ul style="list-style-type: none">• Journalistblokk (lydfangerbok) og blyant til hver elev• Tøyposer til ekstraoppdrag
Forbered i forkant:	Planlegg turen til reisemålet, prøvegå ruta (ved behov), ordne evt. billetter til offentlig transport.
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Avtalt turmål

VEILEDNING:

1. Forklar at de på turen skal fange lydene de hører i lydfangerbøkene sine, slik at de blir tatt godt vare på til vi er tilbake og kan putte dem i kista i morgen. Be dem høre etter vakre, rare, triste, irriterende, kjente og ukjente lyder. Minn om at dersom de ikke vet hvordan lydene kan fanges med bokstaver, gjør ikke det noe. De prøver, og de kan be om hjelp - det er den eneste måten å bli bedre lydfangere på.
2. Del ut lydfangerbøker og blyanter som hver elev selv passer på. Evt. kan elevene deles i mindre grupper, som jobber sammen på turen. Dersom det er nok voksne til å dele opp kan gruppene gå ulike ruter.
3. Ved ankomst turmål: Elevene får stille seg/sette seg et sted de får være i fred, og lytte, slik de har gjort i oppvarmingen og sist økt. Minn om at de kan høre etter vakre, rare, triste, irriterende, kjente og ukjente lyder, morsomme, høye, lave lyder. De skriver ned bokstavene de synes passer til lydene i boka si.
4. Ved flere turmål: Gå til neste sted. Alternativt: Stopp underveis på veien ut og hjem, for å samle lyder også her. Kan be dem huske lydene fra veien hjem til de kommer til skolen, dersom det er hensiktsmessig.
5. Tilbake på skolen: Skrive ned evt. lyder elevene har ventet med å skrive ned i bøkene sine. Samle inn bøker og blyanter.
6. Felles refleksjon: Hva er forskjellen på en lyd og en bokstav? Hva er likt? Hvordan henger lyder sammen med bokstaver? Med ord? Hver elev kan dele en eller to lyder de har skrevet ned i boka si. De andre kan få foreslå hvor lydene elevene deler var hentet fra.

EKSTRAOPPDRAG: FORBEREDELSE TIL OPPVARMING DAG 3-4

Hemmelig oppdrag: Be elevene hver for seg samle små ting de finner som lager lyd dersom de gnir/rister/slår mot hverandre eller lar det falle til bakken. Disse kan de samle i tøyposer (fordi de ikke lager lyd, og derfor kan brukes videre i oppvarmingen dag 3). Inviter til å ikke vise til de andre hva de finner, da de andre dagen etter skal gjette hva det er som lager lyden.

For lærerne: Dersom elevene ikke gjør ekstraoppdraget bør du/dere samle ting som lager lyd underveis, til bruk i oppvarming dag 3 og 4.

NOTATER